

Grup de treball d'adaptació i naturalització

Pla de treball

Xarxa
de Ciutats i Pobles
cap a la Sostenibilitat

Diputació
Barcelona

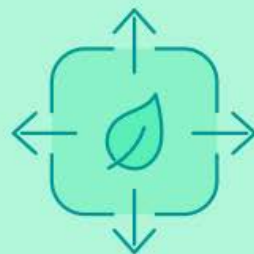
Cap a
on anem

La visió de la Xarxa per aquest mandat: ambició climàtica

El plantejament estratègic i el desenvolupament de l'activitat i l'estructura de la Xarxa s'han d'adequar al context actual d'emergència climàtica i a la necessitat d'acció urgent.

**ACCELERACIÓ
CLIMÀTICA**
EN LES POLÍTIQUES
LOCALS

**POLÍTIQUES
D'AMBICIÓ CLIMÀTICA**
CENTRALS I TRANSVERSALS
ALS GOVERNS LOCALS

**CIUTADANIA COM
A PROTAGONISTA**
EN LA PRESA
DE DECISIONS

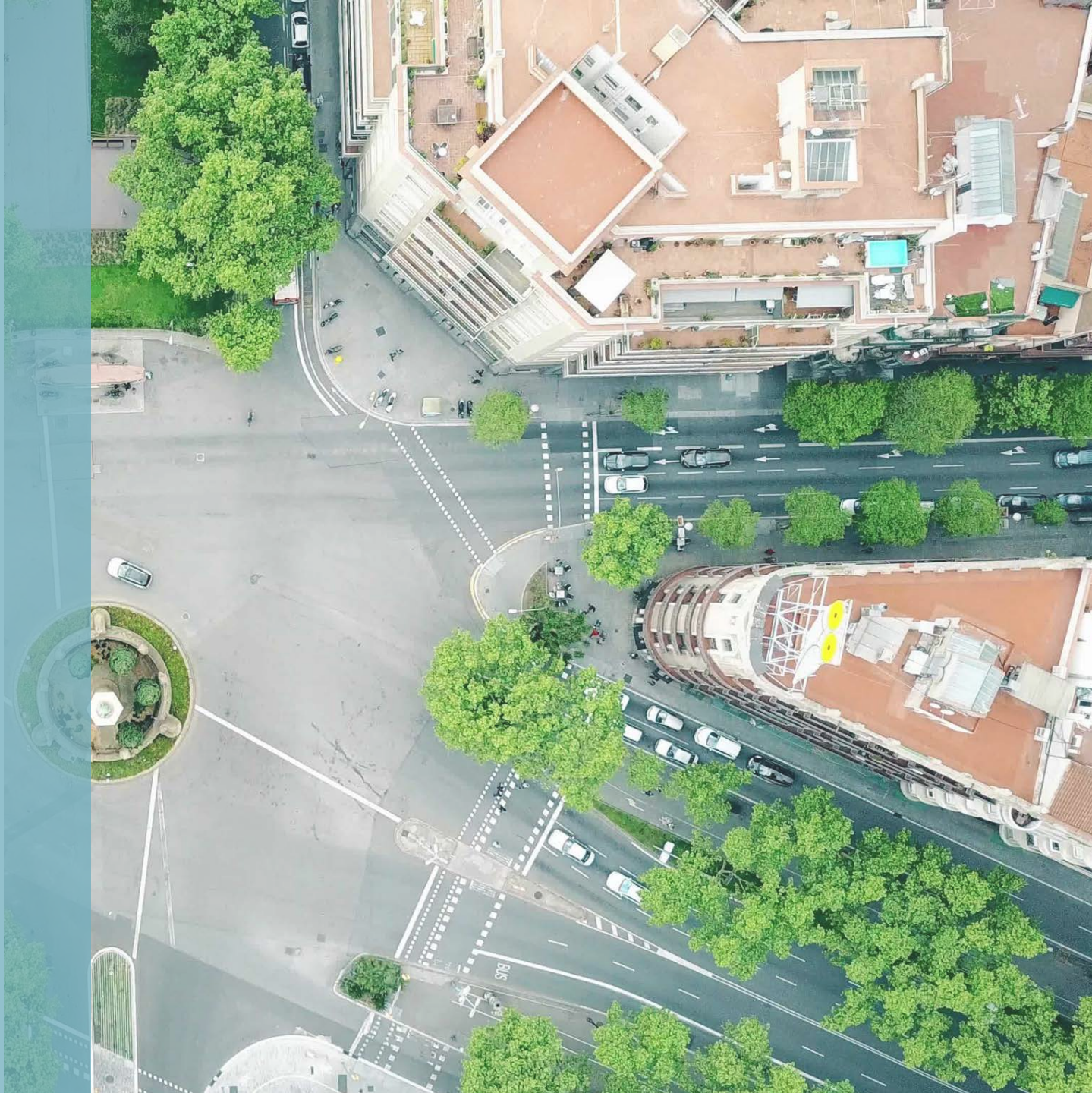
Els objectius estratègics de la Xarxa

> 01 ACCELERAR	Accelerar la transició energètica com a resposta a l'emergència climàtica. Apostem per una transició energètica justa, sostenible i democràtica basada en l'eliminació progressiva dels combustibles fòssils, l'electrificació i l'impuls a les energies renovables.
> 02 IMPULSAR	Impulsar les polítiques locals d'adaptació al canvi climàtic i naturalització de les Ciutats i pobles, com a resposta tant a l'emergència climàtica com a la crisi de biodiversitat, i garantir la salut i la qualitat de vida de les persones.
> 03 ENFORTIR	Enfortir la resposta de les ciutats i pobles davant la sequera i millorar la gestió dels recursos hídrics.
> 04 DESTACAR	Destacar la importància de l'educació i l'apoderament de la ciutadania per avançar cap a una transició ecosocial.
> 05 REITERAR	Reiterar en la necessitat de polítiques valentes de millora de la qualitat de l'aire i prevenció de la contaminació acústica, per protegir la salut de les persones.

> 06 PROMOURE	Promoure un canvi en el model de mobilitat més sostenible, electrificat i basat en els modes de transport públic i alternatiu.
> 07 ESTIMULAR	Estimular un canvi de model de consum en relació als residus, basat en la prevenció i el residu zero, i l'assoliment del objectius de recollida selectiva acompanyat d'una fiscalitat ambiental més justa.
> 08 COOPERAR	Cooperar amb els agents econòmics i socials per avançar en l'economia circular i la descarbonització de l'economia, especialment en relació a la transició energètica a la indústria i a la gestió de residus i materials.
Objectius estratègics de caràcter transversal i operatiu	
> 09 CONCERTAR	Concertar aliances i espais de coordinació entre els membres de la Xarxa i altres administracions públiques locals i supramunicipals.
> 10 GARANTIR	Garantir una participació efectiva dels membres de la Xarxa, com a exemple de bon govern, i donar visibilitat al paper del món local en l'acció climàtica i la transició ecològica.

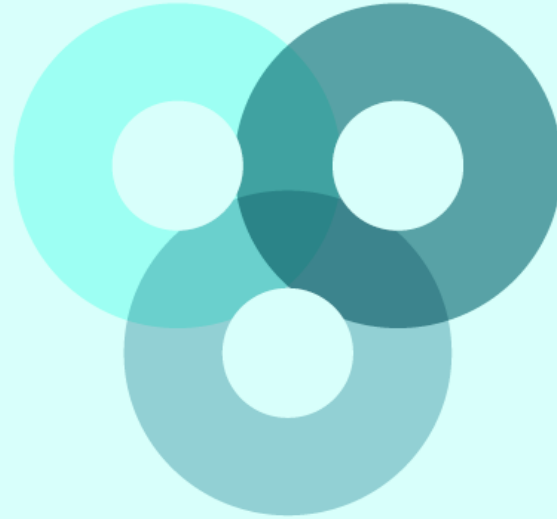
Impulsar les polítiques locals d'adaptació al canvi climàtic i naturalització de les ciutats i pobles

Com a resposta tant a l'emergència climàtica com a la crisi de biodiversitat, i garantir la salut i la qualitat de vida de les persones

Els 3 objectius prioritaris del mandat

3 OBJECTIUS PRIORITARIS DEL MANDAT

OBJECTIU
PRIORITARI
ANUAL
1r ANY

OBJECTIU
PRIORITARI
ANUAL
2n ANY

OBJECTIU
PRIORITARI
ANUAL
3r ANY

El pla estratègic de la Xarxa prioritza concentrar els esforços en 3 temes prioritaris:

Transició energètica

Sequera

naturalització

Què farem

Grup de treball d'adaptació i naturalització

L'objectiu del grup és **promoure les polítiques i accions locals d'adaptació al canvi climàtic** i, en concret, les accions de naturalització i promoció de la biodiversitat a escala local.

Temes a tractar dins el pla de treball

Consulta tota la
informació del grup

- Incorporar una mirada de llarg abast i escala supramunicipal a les **polítiques d'adaptació**.
- Afavorir l'**intercanvi d'experiències i bones pràctiques** sobre adaptació, naturalització i promoció de la biodiversitat urbana.
- Potenciar la **formació dels equips tècnics** i fomentar el treball transversal i interdisciplinari.
- Avaluar quins **mecanismes de sensibilització** ciutadana són més eficients per comunicar les actuacions.
- Establir **instruments de participació ciutadana** a partir de la cohesió social i la implicació comunitària.
- Incloure **solucions bioclimàtiques** en les actuacions d'adaptació.
- Disposar d'**eines per afrontar i planificar la transformació** dels espais urbans ja construïts. Calcular la **temporalitat i el ritme** de les transformacions urbanes.

Pla de treball

El grup s'inclou en una de les prioritats de la Xarxa que és promoure les polítiques i accions locals d'adaptació al canvi climàtic i, en concret, les accions de naturalització i promoció de la biodiversitat a escala local. El grup de treball és continuïtat del mateix grup del mandat anterior (es pot consultar l'activitat prèvia com a exemple a <https://www.diba.cat/web/xarxasost/adapts>, que és l'espai web on també s'actualitzarà la informació del nou grup).

La dinamització de l'activitat anual del grup de treball anirà a càrrec de la Secretaria tècnica de la Xarxa i el suport extern d'una consultora especialitzada.

Les activitats del Grup es concretaran en:

- **Seminaris tècnics en línia sobre temàtiques d'interès del pla de treball**
- **Sessions presencials del Grup de treball monogràfiques i d'intercanvi d'experiències**

QUINES TEMÀTIQUES VOLEM TREBALLAR?

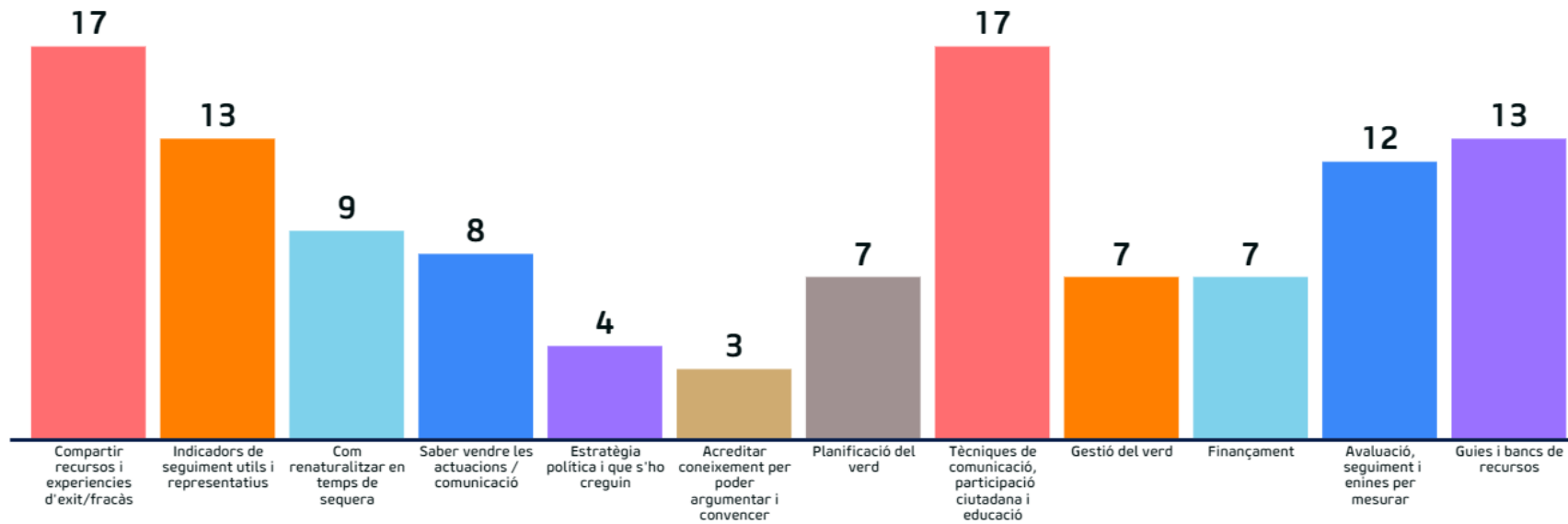

Pla de treball

Temàtiques a tractar

De la sessió de constitució del grup de treball d'adaptació i naturalització es van extreure 12 propostes diferents. El resultat va ser el següent:

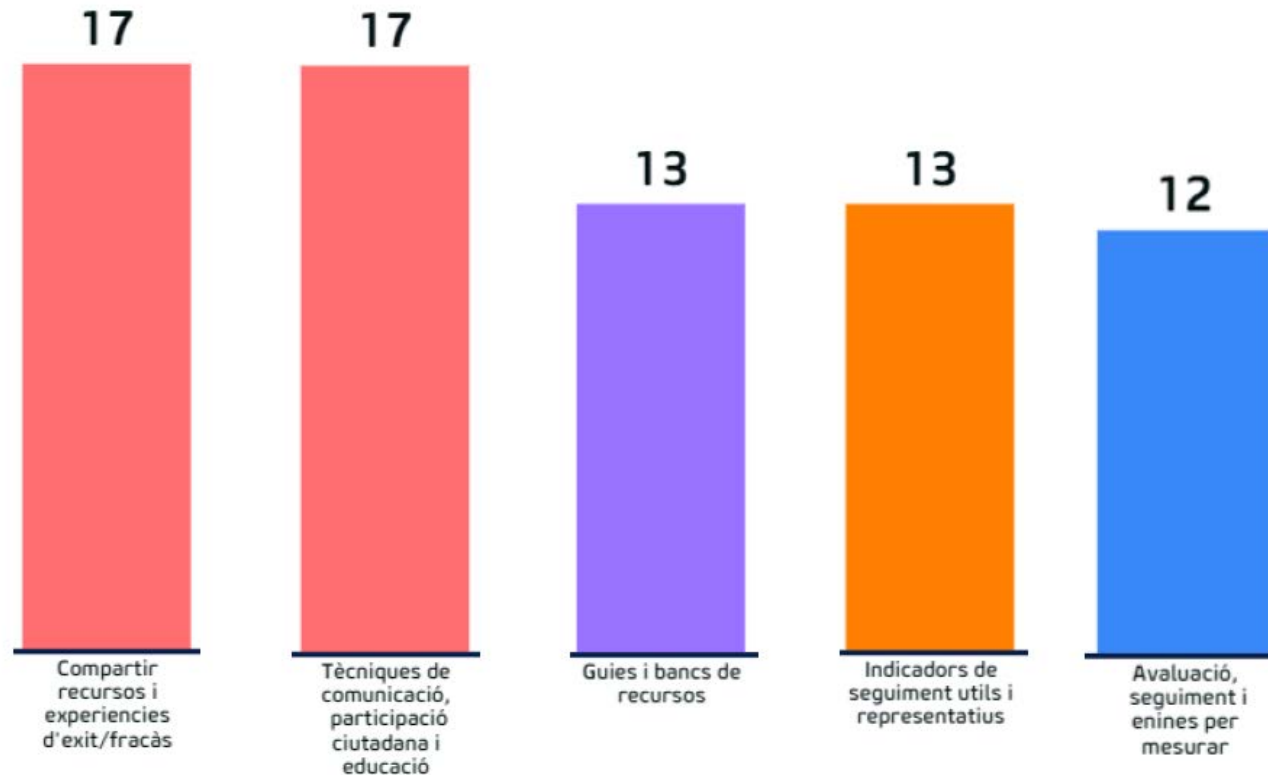

Pla de treball

Temàtiques a tractar

Les temàtiques han estat ordenades per ordre de prioritats i s'ha pogut formular un Pla de Treball el qual atengui a les inquietuds mostrades. Aquests són els àmbits que es treballaran durant 2024 i part del 2025.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

- 1. Compartir recursos i experiències d'èxit i fracàs** és crucial per a garantir l'eficàcia, eficiència i la sostenibilitat de les accions mediambientals dutes a terme pels diferents municipis. Aquesta pràctica no només enriqueix el coneixement dels tècnics, sinó que també afavoreix una gestió més transparent, responsable i col·laborativa dels recursos.

Cal desenvolupar projectes pilots i elaborar materials per a la seva replicació. És important **teixir estratègies comunes a escala supramunicipal** i crear un **portal amb recursos i bones pràctiques**, que permetin accedir a coneixements clau i aprendre d'altres experiències. També cal identificar **quins ajuntaments estan implementant la renaturalització en centres educatius**, o quins tenen interès en fer-ho. Tot en clau de trobar i **referenciar experiències d'èxit o fracàs**.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

- 2. Tècniques de comunicació, participació ciutadana i educació** són essencials per assegurar la configuració d'un consens social en les polítiques públiques de naturalització i adaptació. A través d'una ciutadania informada, implicada i compromesa, es poden aconseguir resultats més positius i duradors en la gestió ambiental urbana.

Per fomentar la implicació ciutadana en projectes de naturalització, és essencial implementar **tècniques de comunicació efectives** que **promoguin la participació de la població**. També, per assolir el suport polític necessari i així obtenir finançament i garantia en l'execució. És fonamental **assegurar una participació real i diversa**, representativa de la comunitat, i definir clarament els processos participatius: **qui participa i amb quin coneixement previ**. La ciència ciutadana ha de ser ben entesa, diferenciant-la de simples mapatges participatius, i s'ha de divulgar adequadament sobre els projectes de naturalització per mesurar l'acceptació de la ciutadania, tenint cura amb l'ús de recursos estètics.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

- 3. L'Avaluació, el seguiment i les eines per a mesurar**, signifiquen una part crucial de l'anàlisi de les polítiques públiques implementades, o per implementar. A través del millor coneixement de les accions, el personal tècnic pot prendre decisions més informades i contrarestades, optimitzar recursos, complir amb els objectius i regulacions, traspasar coneixement a altres tècnics, i generar confiança i participació ciutadana.

Per tal de garantir l'èxit de les actuacions de naturalització, és crucial fer un **seguiment i avaluació contínua** per **mesurar-ne i valorar-ne els beneficis**, i **transmetre aquests resultats a la ciutadania i les regidories**. **Cal disposar d'eines per quantificar** aspectes com els serveis ecosistèmics, conèixer la percepció de les persones, i fer un seguiment dels indicadors. A més, és essencial **establir un consens** sobre **quins indicadors utilitzar**.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

4. Disposar de **guies i bancs de recursos** suposen l'accés a eines valuoses per compartir informació, estandarditzar pràctiques, evitar la duplicació d'esforços i la reducció del temps d'implementació, millorar la presa de decisions i traspasar coneixement entre tot el funcionariat tècnic.

És essencial **disposar de recursos comuns per comunicar**, com ara cartelleria o díptics, **així com guies metodològiques per a projectes específics**, com la reutilització de patis escolars o la creació de cobertes verdes. També calen **informes justificatius i exemples pràctics**. A més, és important comptar amb un **lloc centralitzat** on accedir a **tota la informació disponible sobre naturalització i adaptació**, incloent-hi un **repositori de solucions basades en la naturalesa**, per tenir a l'abast tots els recursos i informació necessaris.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

- 5. Com naturalitzar en temps de sequera** és una eina essencial per tal de poder generar espais verds sostenibles a llarg termini a les nostres ciutats i aprofitar els beneficis ambientals, socials i econòmics associats a la naturalització. Ciutats les quals pateixen i patiran episodis llargs de sequera. Per tal de mantenir els espais verds, aquests han de ser gestionats i planificats amb una visió que entengui la conjuntura climàtica local i global. **L'aprofitament de l'aigua i el reciclatge formatiu** son essencials per aquesta adaptació en l'àmbit urbà dels efectes del canvi climàtic. A més, **l'infraestructura blava**, que inclou elements com rius, llacs i zones humides, és essencial per tal de gestionar l'aigua de manera eficient i resilient.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

6. **La planificació i gestió del verd** és quelcom crucial per una naturalització eficient i sostenible que permeti adaptar ciutats i pobles de tal forma que es converteixin en espais resilents al canvi climàtic.

L'avaluació de la rellevància de les actuacions de naturalització, utilitzant criteris, orientacions i indicadors, és essencial per assegurar-ne l'eficàcia. Cal fer un **seguiment i cura constants dels espais verds urbans**, o els horts escolars, per garantir-ne la qualitat i identificar possibles millores. És important **eliminar el concepte de "mala herba" a la ciutat i gestionar el verd urbà en funció dels serveis ecosistèmics que ofereix**. Donar a conèixer la jardineria sostenible a polítics i veïns, així com **planificar adequadament els espais verds urbans**, contribueix a una model urbà més verd i sostenible.

Pla de treball

Temàtiques a tractar

- 8. Com assolir finançament i suport polític** és essencial per determinar l'èxit de les polítiques ambientals promogudes des de l'administració pública. Disposar d'aquest coneixement permet als tècnics dotar als projectes, i propostes, dels recursos i suport suficients perquè aquests siguin duts a terme.

Per dur a terme la planificació i l'execució de processos de naturalització, és essencial **identificar fonts de finançament i recursos**. Cal **determinar qui finança el manteniment dels espais verds i buscar solucions autosuficients que redueixin els costos vinculats**. Formar en **com guanyar subvencions** pot ser clau pel finançament de l'execució i manteniment dels espais verds.

Pla de treball

Temes prioritaris a tractar

Temes a tractar	Propostes
Tècniques de comunicació, participació ciutadana i educació	Com comuniquem la importància de la naturalització i el seu impacte social, casos pràctics, recursos de comunicació.
L'avaluació, el seguiment i les eines per a mesurar	De quina manera avaluem els beneficis del verd urbà en la qualitat de vida i el seu valor ecosistèmic? Quines eines i indicadors existeixen?
Compartir recursos i experiències d'èxit i fracàs	S'inclouen experiències i casos pràctics de manera transversal en tots els seminaris i dinàmiques i es farà una sessió específica per compartir-les.
Guies i bancs de recursos	Recopilatori de recursos addicionals a cada seminari
Com naturalitzar en temps de sequera	Jornada conjunta entre la comissió de la sequera de la Xarxa i aquest Grup de treball
La planificació i gestió del verd	Presentació guies i metodologies existents. Extendre convocatòria a personal de jardineria.

QUINES ACTIVITATS ES REALITZARAN?

Pla de treball 2024

- **Seminaris tècnics en línia sobre temàtiques d'interès del pla de treball**
 - **14 i 28 de juny 2024 (2 sessions de 2 h)** - L'impacte de la calor i les solucions bioclimàtiques com a resposta. *Sessions realitzades.*
 - Efectes de l'augment de temperatura
 - L'impacte sobre les persones vulnerables
 - Adaptació i naturalització com a solució
 - **27 de setembre (3 hores)** - Com comuniquem la importància de la naturalització i el seu impacte social? Casos pràctics i recursos de comunicació.
 - Experiències
 - Metodologies
 - Eines i recursos de comunicació i participació
 - **8 i 14 de novembre 2024 (2 sessions de 2h)** - Experiències sobre casos d'èxit de naturalització a les ciutats i pobles espanyols.
- **Sessió presencial del Grup de treball monogràfica** - Com comunicar millor el vostre projecte de naturalització? (octubre 2024)

Grup de treball d'adaptació i naturalització

Pla de treball

Xarxa
de Ciutats i Pobles
cap a la Sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**